

LEKTION 1E

Fejkade nyheter

LEKTION 1E BERÖR BEGREPPET påhittade, eller så kallade fejkade, nyheter. Eleverna kommer att få läsa exempel på fejkade nyheter och som fördjupningsuppgift även själva få hitta på en fejkad nyhet. Efter lektionen ska alla elever veta vad en fejkad nyhet är.

Förberedelser

Tryck upp Elevblad 1E till eleverna (s. 38–42).

Till elevbladet hör två olika reportage i två olika versioner, en lättläst och en medelsvår. Tryck upp tillräckligt med exemplar för att varje elev själv ska kunna välja vilken version hen vill ha.

Inledning

Inled lektionen med att skriva begreppet "fejkade nyheter" på tavlan. Prata om vad fejkade nyheter betyder och om eleverna har stött på en påhittad nyhet någon gång. Koppla ihop den föregående lektionen om källkritik med fejkade nyheter. Att det finns fejkade nyheter är en anledning till att man måste vara källkritisk, annars är det lätt att tro på något som inte är sant.

Prata gärna också om att ordet fejk är en försvenskning av det engelska ordet fake. Kan ni komma på fler sådana ord, som tejp/tape eller mejl/mail?

Elevaktivitet

Dela ut Elevblad 1E till eleverna. Läs tillsammans i klassen artikeln "Hönan som värper påskägg". Prata om listan som finns i elevbladet. Vad i artikeln stämmer överens med punkterna där? Vad är det som avslöjar att artikeln "Hönan som värper påskägg" inte är sann? Diskutera i helklass.

Fortsätt på temat fejkade nyheter genom att läsa artikeln "Allergi smittar". När ni har läst artikeln en gång, går ni igenom punkterna som är listade i elevbladet punkt för punkt. Se om ni kan hitta vilken information i artikeln som inte stämmer. Är det något ord som eleverna märker är felstavat? Skriv upp ordet och den rätta stavningen på tavlan. Förmodligen kommer inte eleverna att hitta alla felstavade ord och det är inte heller meningen. Stavfelen är i det här fallet med för att eleverna ska ha flera felände ord på sig för att märka att det är något som inte stämmer.

Avslutning

Avsluta lektionen genom att prata om varför vi luras första april. Artikeln om hönan som värper påskägg var ju ett aprilskämt.

Diskutera med eleverna:

- Hur känns det att luras?
- Hur känns det att bli lurad?
- Har du blivit lurad någon gång? Har du lurat någon?
- Varför vill människor luras genom fejkade nyheter?

Det finns en ramsa som man kan säga när man har lurat någon på första april. Fråga om eleverna känner till den, annars kan du lära ut den. Men var beredd på att bli lurad nästa april!

*"April, april din dumma sill
Jag kan lura dig vart jag vill"*

ELEVBLAD 1E

Fejkade nyheter

 DU SKA NU FÅ LÄSA två exempel på fejkade nyheter. Till din hjälp har du en lista med frågor som du kan fundera på när du läser nyheterna. När du har läst klart den första nyheten kan du svara på frågorna. Gör sedan samma sak med den andra nyheten.

**Vad är det som gör att artikeln verkar vara fejk?
Handlar nyheten om:**

- något som verkar jättebra?
- något som löser stora problem?
- att något utpekas som fel eller farligt?
- att någon utpekas som en dålig person?

Dessutom - håll utkik efter detta när du läser!

- Är artiklarna slarvigt skrivna?
- Innehåller artiklarna många stavfel?

Det kan också vara ett tecken på att en artikel är fejk.

Namn: _____

ARTIKEL 1

Hönan som värper påskägg

VAR FÅR PÅSKÄGGSFABRIKEN

alla sina påskägg från?

Förra veckan fick vi veta svaret.

Fabriken har en speciell höna.

Hönan värper påskäggen
som är fyllda med godis.

Men hur fyller hönan
äggen med godis i sin mage?

Vi frågade direktören.

Direktören bestämmer på fabriken.

Men direktören ville inte berätta
särskilt mycket om hönan.

Direktören sa bara att

de är mycket glada över sin påskägghöna.

Namn: _____

ARTIKEL 1

Hönan som värper påskägg

Strax efter påsk avslöjades påskäggsfabrikens hemlighet. Fabriken har en livs levande höna som värper påskägg.

SENT I MÅNDAGS KVÄLL avslöjades påskäggsfabrikens recept. Inne i ett pengavalv sitter en höna och värper de godisfyllda påskäggen. MiniBladet frågade direktören för fabriken hur länge detta har pågått.

- Det kan jag tyvärr inte berätta, sa fabriksdirektören.

Hönan var frisk och verkade må bra när den hittades. Hur många påskägg den hittills har värpt är fortfarande oklart. Det är också ett mysterium hur den har lyckats fylla äggen med godis inne i magen.

- Jag vill inte gå in på några detaljer, men vi är mycket lyckliga över vår påskäggshöna, förklarade fabriksdirektören.

Namn: _____